СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIV. Ч. 57. НЮ ЙОРК І ДЖЕРЗІ СИТІ, пятниця, 22-го березня 1946. No. 57. NEW YORK and JERSEY CITY, Friday, March 22, 1946. VOL. LIV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ЗАПОВІДАЮТЬ ОБИЛЬНІ ЖНИВА, ОБІЙДЕТЬСЯ БЕЗ ПАЙКУВАННЯ В АМЕРИЦІ

Департамент рільництва перевірив стан засівів у цілому краю і оприлюднює на цій підставі погляд, що цьогорічні жнива в Америці будуть обильні. Коли не буде ніяких несподіванок, то не треба буде вертатися до пайкування харчів. Цього року фармері обсіяли на пів міліона акрів збіжжа більше ніж у минулому році, а це значить, що 357,500,000 акрів землі справлено цього року під засіви й городину. Зогляду, що на фармах недостае робітника, уряд вважае, що це великий осяг в ділянці земельного господарства. Хоч деяких продуктів може бути менше ніж минулого року, то зате будуть обильні інші продукти для прожитку.

ЗАПОВІДАЮТЬ ВУГІЛЬНИЙ СТРАЙК НА ПЕРШОГО КВІТНЯ.

Переговори між представниками майнерської юнії і продуцентами вугілля йдуть пиняво і тому чезне надія, щоб прийшло до наладнання спору за підвишку плати в вугільній продукції перед днем 1 квітня, коли то углекопи в копальнях магкого вугілля мають вийти на страйк. Юнія домагається найенергічніше, щоб власники поробили відповідні зарядження, щоб зменшити число смертельних випадків і щоб поліпшити суспільне положення майнерів.

ОСЛАБЛЮЮТЬ СТРОГІ ПОСТАНОВИ В ПРОТИСТРАЙКОВІМ ЗАКОНІ.

У сенатській комісії, яка переглядае законопроєкт Кейза для зменшення загрози страйків, відкинено одну по одній постанови, в яких е домагання кари на страйкарів на випадок „незаконних страйків". Комісія затримала лише одну з гостріших постанов, а це, щоб накладати грубі кари на таких страйкарів, які нищать земельні плоди, щоб недопустити їх до призначених місць учасі страйку. Одначе дехто передбачуе, що коли прийде до дискусії над законопроєктом у повному сенаті, тоді будуть пробувати завернути перепавші постанови.

ЧОРЧИЛ ВІДІХАВ.

Бувший премієр Англії Винстон Чорчил відїхав домів кораблем Квін Мері в середу 20 березня перед північчю. Удень він відвідав кардинала Спелмена і з ним разом відвідав катедру св. Петрика в Ню Йорку. Після відвідин церкви кардинал відпровадив Чорчила до його готелю, де разом перевели півтори години на обіді.

ЗА ПІДВИШКУ ДЛЯ ВОЯКІВ.

Щоб спонукати молодь зголошуватися добровільно до служби при війську і при морській службі, оба секретарі збройної сили візвали конгрес ухвалити закон про підвишку плати воякам і морякам на 20 відсотків. Оба секретарі промовляли у підкомісіях військових справ в обох палатах. Секретар війни Патерсон доводив, що зголошення до служби в армії не вистарчають для оборони краю і для окупації занятих у війні територій. Разом із підвишкою плати для вояків маліб прийти підвишка для робітників у воєнних підприємствах, як в арсеналах, корабельних варстатах.

ПРОПИЛИ ВІСІМ БІЛІОНІВ В 1945 РОЦІ.

У минулому році видали люди в Америці $7,800,000,000 на напитки. Це припадае по $56 на кожного мужчину, жінку й дитину в нашому краю. З пропитих грошей пішло три біліони на податки від горівки, вина, пива й інших алькогольних напитків. Цю статистику оприлюднюе департамент торгівлі.

ПРИДУМАЛИ НОВУ РАКЕТУ.

Німецькі науковці, яких привезла військова влада в Америку після війни, помогли армії видосконалити нову смертоносну ракету, найстрашнішу із усіх, які досі виявлено. Це оприлюднив секретар війни Патерсон. Таких німців спроваджено досі в Америку 160, а ще мають привезти 120 інших.

АМЕРИКА ПЕРЕРОБИЛА ПЛЯНИ ДЛЯ ПРИМИРЯ З ІТАЛІЄЮ.

Департамент стейту оприлюднив, що вже виготовлено американські пляни для переміни дотепершнього примиря з Італією. Ці пляни мають бути піддані до одобрення Совєтів, Англії й Франції. Головна переміна полягае в тому, що Італія здається Аліянтам на підставі деяких умов, а не безумовно, як це було передбачено у первіснім примирю.

Зл. Українсько-Американський Допомоговий Комітет предкладае меморіял в справі українських скитальців конференції УНРРА в Атлянтик Ситі

З Атлантик Ситі звідомляють редакцію „Свободи", що в нарадах УНРРА бере участь Злучений Українсько Американський Допомоговий Комітет як повноправний член нарівні із іншими американськими допомоговими організаціями. Його делеґат, д-р Володимир Ґалан, вручив президії конференції меморіял в справі українських збігців в Европі. При загальній дискусії на тему дисплясованих осіб в Европі всі заступлені на конференції американські организації заявилися проти примусової відставки скитальців до країв їхнього походження, як і за забеспечення скитальцям праці поза таборами. — З уваги, що УНРРА кінчить свою діяльність з кінцем 1946 року, всі зібрані орґанізації апелюють до Орґанізації Обеднаних Держав, щоб вона на найближчих своїх нарадах роглянула справу дальшої опіки над скитальцями і їх розміщенням.

СОВЄТИ СТРИМАЛИ ПЕРЕСИЛАННЯ ВІСТЕЙ ПРО ПОГОДУ ДО АМЕРИКИ.

Вчасі пресової конференції у департаменті війни у Вашинґтоні вийшло на яву, що між американцями й росіянами заключено на конференції в Потсдамі умову, щоб американські офіцири з воєнної фльоти могли співділати з російською владою при пересиланню вістей про погоду з двох советських стацій на Сибірі. Коли туди поїхали три американські капітани із 19 іншими офіцирами і 41 іншого роду людьми, то росіяни старалися недопускати їх до ніяких вістей і до ніякої праці, примістили їх в таборах з дротяною огорожею і робили інші перешкоди, поки вся американська місія не забралася домів. Після їх повороту Совети перестали з днем 4. березня пересилати в Америку вісти про погоду й Америка мусить тепер призбирувати ці вісти власними засобами.

СЕНАТОР ПЕПЕР ЩЕ ВІРИТЬ У ЗІЗД ТРЬОХ ПОТУГ.

Сенатор Клод Пепер, який відвідав свого часу маршала Сталіна, виявив свій погляд, що „світ знову йде стрімголов до війни". Щоб до цього не допустити, Пепер домагається негайного зїзду президента Трумана, премієра Атлія й маршала Сталіна поза наради Орґанізації Обеднаних Держав. Він переконаний, що лише оці три державні мужі при допомозі знавців зможуть привернути лад у світі. Ці погляди висловив Пепер у півторагодинній промові в сенаті. Він доказував, що Росія е оправдана у своїм упередженню до інших великих потуг, головно до Америки й Англії. Головну атаку звернув Пепер на сенатора Ванденберґа, називаючи його ізоляціоністом. Пепер радить знищити наперед всі вироблені атомові бомби, а тоді закликати Сталіна на нараду. На думку сен. Пепера, О.О.Д. не виведе світу з теперішнього положення. Не щадив Пепер теж і критики на поведінку Англії супроти Совєтів.

Україна дістае допомогу від УНРРА, головно в харчах, на загальну суму 189 міліонів долярів

Як не брати під увагу маленьку Альбанію, то для України і Білорусі призначила Юнайтед Нейшенс Риліф енд Рігебілітейшин Адміністрейшен (УНРРА) таку допомогу, що е найменша з усіх, що її признано війною знищеним краям. Так пише Брукс Аткинсон, московський кореспондент часопису Ню Йорк Таймс, звідомляючи рівночасно про виїзд місії на Україну, що мае доглядати над доставою допомоги УНРРА. В склад місії входять такі американці: Маршал МекДофі — голова, Пол Ф. Гвайт, заступник голови, і Джан С. Фішер, звітовий урядовець. Ці особи мають уже практику в такому ділі. Подібна місія виїхала до Білорусі. Для України призначено допомогу загальної вартости $189,000,000, а для Білорусі $61,000,000. Допомога не приділюе нічого на відбудову краю. Це тільки конечний ратунок, що складається на 40% з харчів, чого просила Україна. До 1. березня виїхало з Злучених Держав Канади 19 кораблів з харчами для України, а один виїхав з Британії. Всі вони мають приплисти до Одеси. Далі кажеться, що ледви чи УНРРА доставить Україні стільки харчів, як вона домагається. Зате можливо доставить певну скількість насіння. Але що й це може прийти запізно, бо весна наближається, то можливо, що насіння вишлють з Америки літаками. Перевіз допомоги буде коштувати до $15,000,000. Але це не обтяжае суми, призначеної на властиву допомогу. Згідно з умовою місія буде складатись з 15 представників, з добавкою українського персоналу, доставленого урядом України. Місія мае дипльоматичний характер, включно з її архівами і домівкою, що е ненарушимі. Згідно з умовою уряд України зобовязався точно інформувати місію про росподіл допомоги, як і дати їй можливість приглянутись росподілови. В Вашингтоні спочатку домагались „свободи рухів" для членів місії, але заступник України, А. Баронтовський, настоював, щоб змінити це в такий спосіб, щоб це „поширити" і заступити словами, що уряд України „облегчить обовязки місії", що, як казав Баронтовський, дасть урядови змогу „допомогти у різний спосіб".

ВАТИКАН ЕКСКОМУНІКУВАВ 42 УКРАЇНСЬКИХ СВЯЩЕНИКІВ У ГАЛИЧИНІ.

Асошіейтед Прес звідомляе з Риму, що Ватикан виключив з Католицької Церкви 42 українських греко-католицьких священиків, що заявилися за злуку з Російською Православною Церквою і визнали московського патріярха Алексія головою. Усіх українських греко-католицьких священиків мае бути 2,7000.



РЕКОНВЕРЗІЯ В ПОВНІМ РОЗГОНІ.—Але не та промислова, про яку стільки пишеться. Тут мова про перерібку Гонтер Каледж в Ню Йорку, де незабаром зійдеться на наради Рада Беспеки Обеднаних Держав. Перед нами гімнастична саля каледжу, яку переробляють на салю нарад з галерією для гостей і преси.

СОВЄТИ ЗА ВІДЛОЖЕННЯ НАРАД РАДИ ЗАБЕСПЕКИ О.О.Д. ДО 10. КВІТНЯ

Совєтський Союз віднісся до Організації Обеднаних Держав, щоби відложити наради Ради Забеспеки, що мають зачатись в Ню Йорку цього понеділка, до дня 10. квітня. Як причину подано, що е далі в ході безпосередні пертрактації між урядами СССР і Ірану в справі полагодження конфлікту. Тригва Лі, генеральний секретар О.О.Д. повідомив про це прохання совєтського уряду всіх членів Ради, але не зробив ніякого кроку, з якого виходилоб, що наради будуть дійсно відложені.

ІРАН НА ПЕРШОМУ МІСЦІ СПРАВ.

Едвард Р. Стетиніюс мол., представник Злучених Держав в Раді Забеспеки Обеднаних Держав, заявив, що він внесе зараз на початку нарад Ради, щоби поставити справу Ірану як першу точку нарад і зажадати від СССР і Ірану звіту про хід нарад.

ГОДІ ВІДЛОЖИТИ!

Рада Забеспеки Обеднаних Держав зачне свої наради в понеділок, як було проголошено. Така є опінія в Вашингтоні. Генеральний секретар О.О.Д., Тригва Лі, заявив, що згідно з статутом організації требаби одноголосного рішення усіх 11 членів Ради, щоби можна було відложити засідання.

НЕМАЄ НІЯКИХ НАРАД!

Совєти не мають ніякого виправдання, щоби жадати відложення нарад Ради Забеспеки Обеднаних Держав. Немає ніяких конференцій між урядами СССР і Ірану. Іранський премієр вернув з Москви без ніякого порозуміння, а Совєти хочуть проволоки, щоби мати більше часу на дальший натиск на іранський уряд. Таке заявив в Вашинґтоні іранський амбасадор Гусейн Аля.

Сер Аліксендер Кадоган, британський член Ради Забеспеки Обеднанних Держав, що е в Вашинґтоні, заповів, що наради Ради зачнуться в понеділок. Теж заявив, що Совєти мішаються у внутрішні справи Ірану, бо держать там незаконно свої війська, які повинні були забрати згідно з договором з 1942 року.

КУРДИ ПІДНЕСЛИ ПОВСТАННЯ В ІРАНІ.

Останні тижні е свідками нового повстання в Ірані. Ото бунтується племя курдів, що мешкае в північно-західній частині Ірану. Це повстання дійшло до такої стадії, що центральний уряд в Тегерані вислав летунську ескадру з бомберів для зліквідовання цього руху. Повстання має льокальний характер і обіймае провінцію Курдистан, на границі, що дотикає Іраку і Туреччину, де теж живуть курди. Воно має на ціли відбудову Курдистану як незалежного краю, яким він був колись давніше. Тих повстанців може бути до 3,000.

СОВЄТСЬКА РУКА.

Нема формального доказу на те, що повстання курдів є ділом Совєтів. Але, як звідомляють американські кореспонденти, мало хто сумнівається, що е інакше. Це повторення цього, що діється в Азербейджані. Як Совєтам вдасться одно й друге, то вони матимуть на своїй границі дві буферні держави, що будуть у їхній сфері впливів. З Істанбулу пишуть, що там розкидають заклики, взиваючі курдів поперти їх вождів. А розвідка виявляе, що Совєти тренують курдських повстанців в Ірані та доставляють зброю курдам в Іраку і Туреччині.

ЗАЦИТУВАЛИ БИРНСА.

Московські газети дали видне місце новинці про промову секретара стейту Бирнса, в якій він заявив, що Злучені Держави не думають заключати мілітарний союз з Британією проти Росії, ні з Росією проти Британії.

ДАЛЬША ДЕМОБІЛІЗАЦІЯ В СОВЄТАХ.

Совєтське радіо розголосило, що в часі між травнем і вереснем будуть здемобілізовані дальші шість груп червоної армії.

ІРАН — ПРОБА І СИМВОЛ.

Ерік Джансон, президент Торговельної Палати Злучених Держав, що свого часу відбув поїздку до Совєтів, заявив, що Росія може тепер дати доказ своєї миролюбности, відтягаючи негайно свої війська з Ірану. Казав, що як був з Сталіном, то той сказав йому, що „дурний Гітлер" зробив одно добре: Злучив американський нарід з російським. І требаб усе робити, казав Сталін, щоб так остало й по війні. Та тепер, казав Джансон, Іран став символом, великою пробою, чи держави вміють додержати слова. Американці, казав Джансон, хочуть бачити, що російські провідники дадуть доказ, що вони вміють додержати слова. Така добра нагода другий раз не так скоро трапиться. Як тільки Росія вицофае свої війська з Ірану, казав Джансон, ми зараз побачимо, щоб вона мала нагоду представити всі свої жалі, звязані з іранським питанням.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сіті і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
Число з суботи (з англійською Частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

РАХУЮТЬ НА НАЙДУРНІШИХ

Комуністична пропаганда, що так тяжко й завзято працює на всі лади і всіми способами, щоби розбити українське громадянство на американській півкулі, здає собі добре справу, що воно не йде їй так, як заповідалося. Не дописали найчорніші калюмнії, найогидніші доноси. Народня преса далі істнує, народні організації не маліють, але ростуть. Українське національне імя пошановане. І далі шановані імена тих, що чесно боролись за українську визвольну справу і за неї наложили головами, чи десь мучаться по різних краях, тюрмах чи таборах.

Не вдалося розбити теж і допомогової акції й підтягти її під совєтську контролю. Доноси до урядових чинників, у яких перекручувано ціли цеї акції, ні пресова, вічева, концертова чи радіова большевицька кампанія не помогли. А кричалося якнайголосніше, що це допомога „націстам" чи „фашистам", чи допомога „бандитам-бандерівцям", чи „зрадникам рідного краю і рідної матери".

Не помогли відвідини від самого „самостійного уряду" з самого Києва і від самої „самостійної" України. Не помогли влаштовувані з цеї нагоди бенкети і „наукові доклади". Ні фотографії з самого Києва, куди малиб доходити дари американських українців „рідним братам і сестрам". Бо так є, що як хто тому всьому приглянувся і добре над тим подумав, той пізнавав тільки трагедію України і те, які то зайди над нею панують і нею розпоряджуються.

Усе це не дописало . . . А листи, що зачали надходити від рідних з Европи зачали поволі отвережувати навіть і таких, що дали себе хвилево запоморочити. Лишилася тільки мала горстка, яка пробує розбивати громадянську єдність ще старим триком. Ото зачинає знов їздити на протипольськім конику, вживаючи його як у політичних, так і релігійних справах. Отже, як хто з нас в Америці береться тут організувати якусь нову охорону перед комуністичною заразою і протиділати большевицьким брехням, тих зараз обсмаровують як „зрадників" і „запроданців", що „знюхались з польськими панами і обшарниками", що вже віддають їм Львів і Галичину і зраджують велику „соборницьку ідею", яку щойно „здійснив великий Сталін".

Очевидно, що й ця пропаганда большевиків і їхніх прихвостнів не має виглядів на якісь успіхи навіть в очах самих большевиків. Та проте ще рахують на найдурніших, з вірою, що ще такі знайдуться. Та нам здається, що найдурніші уже всі опинились у їхніх рядах. А як остало ще що, то таки вже дуже мало. Та видно, що большевики і те „мало" хотілиб дістати, щоби виказати перед Кремлем якусь „працю", а нею може бути прецінь тільки розбивання українських сил.

Хто мав би рішати про владу в Еспанії?

Для практичних демократів відповідь на це питання зовсім ясна, бо вони розуміють засади народоправства. Значить, еспанський нарід має право настановляти собі самий владу. Та як приходиться до ствердження, чи цей нарід має спроможність це зробити, тоді вже треба інакше на справу дивитися. Ця справа виринає впарі з домаганням Америки, Англії й Франції, щоб змінити уряд ген. Франка.

Правдою є, що влада диктатора Еспанії, ґенерала Франка, не є народньою владою. Франко прийшов до влади серед револьти, піднесеної проти ніби демократичного, а наділі пів - большевицького уряду. Вчасі останньої війни ґен. Франко утримався при владі зручним маневруванням між державами Осі і Обєднаними Державами. Свою владу він далі тримає при помочі війська і там нема спромоги перевести вибори, хоч і існує законодатне тіло — кортези. Але годі казати, щоби в Еспанії істнував тепер терор на лад націстівського або комуністичного, як це дехто представляє. Такого там нема, хоч є й диктатура, якої ми не любимо і з якою повинен еспанський нарід уже раз скінчити.

Проти Франка йде аґітація на великі розміри. Та найбільшими його ворогами є комуністи. Вони вже мали владу в своїх руках, заки Франко прийшов до влади, а тепер радіб дістатися поновно до влади в Еспанії. До цього пхає їх ще й с о в є т с ь к а Росія. Колиб Совети захопили при помочі місцевих чи там всесвітних комуністів владу в Еспанії, вони посягнулиб по твердиню Ґібральтар, а з нею і по ключ до панування над Середземним морем. Тоді теж одним махом відрізалиб комуністи Анґлію від її азійської імперії. Отже комуністи ніяк не хочуть спочати, доки не дістануть у свої руки повної влади в Еспанії.

Коли брати справу з цієї точки погляду, то, очевидно, Англія, хоч вона тепер і має соціялістичний уряд, не має інтересу допускати до такої переміни, яка привернулаб владу комуністам.

Правда, є ще на вигнанню готовий „демократичний" уряд, складений з вигнанців та з утікачів під проводом Хіраля, одначе цей уряд є такий слабий, що він не міг би втриматися при владі. Його мусілиб підтримати комуністи, а це швидко довелоб до комуністичного замаху, як це зрештою було з попереднім демократичним урядом.

У Портуґалії перебуває від недавного часу ще один кандидат на голву еспанського уряду, а це монархістичний претендент до трону, Дон Хуан, але він не хоче порозумiватися з ґен. Франком. Він вважає себе правним наслідником еспанського престолу і жде відповідної нагоди. Коли йде про правду, то монархія в Еспанії має історичну традицію і ця форма ще найлекше принялась би в Еспанії, але серед теперішних відносин малі надії, щоби великі держави підтримали претендента.

Наділі зміна уряду в Еспанії не є дуже пильною справою. Єдиною головною конечністю, із якої великі держави хочуть Франка усунути, це його колишня надто велика приязнь з Гітлером і змова, що він піде по стороні Гітлера до війни проти Аліянтів.

Зате практичну ціль має на оці Франція. Тому і видвигає цю справу раз-у-раз. Тепер при владі у Франції є коаліція соціялістів і комуністів. Отже вони то хочуть скористати з нагоди й усунути Франка. Вони твердять, що Франко є загрозою, для миру і підмовляють Америку й Анґлію до інтервенційного кроку. Тому, що обі останні країни не спішаться із якимсь рішальним актом, Франція домагається, щоб справу Франка взяти на наради Ради Забеспеки, що збирається в Ню Йорку. Цьому противиться уряд Злучених Держав та Великої Британії, хоч і в Америці не брак голосів, щоб піти за домаганням Франції.

Такої акції домагається між ін. бувший ґубернатор Гаралд Стасен і був. підсекретар стейту Сомнер Велес. Він каже, що усунення Франка потрібне зогляду на інтереси Обєднаних Держав і лише інтервенція такої світової організації як Обєднані Держави може мати моральне оправдання. Одначе Велес звертає увагу, що така акція мусить бути обережна, щоби не довести до громадянської війни в Еспанії.

Микола Чубатий.

Щезли совєтські комісарі

Хто зі старших, що брали активну участь в творенню української держави по вибуху російської революції, не пригадує собі тої демагогії, з якою большевики обдурювали народ України, закидаючи урядови України буржуазність.

Коли найвищі урядники Української Народної Республики приняли назву Ґенеральних Секретарів, так большевики пояснили темним масам, що Ґенеральними Секретарями вони назвалися тому, що вони зложені зі самих царських ґенералів. Колиж введено для членів уряду України назву міністрів, так знов большевики в агітації пояснили, що це очевидний поворот до реакційного царського режіму, якого члени теж називалися міністрами.

Найвищі урядники правдиво народної влади, говорили тоді большевики, повинні називатися Народними Комісарами. Так і прийшли на світ большевицькі народні комісарі, Совєти Народних Комісарів та нижчі чинами від них комісарі, аж до комісарів місцевої черезвичайки включно. Назва „комісар", говорили віддає якраз добре характер урядника народу, бо йому нарід поручає владу, хоч нарід не мав при назначуванню такої влади ані одного слова до говорення.

Жили і ділали совєтські комісарі й ці вищі та ці нижчі повних 28 років з гаком. І недобром записалися вони в памяти робучого народу. Само слово комісар пригадувало людину з дикими садистичними інстинктами к р о в о ж а д н о г о звіра, готового для добра совєтської влади та комуністичної партії замордувати і власного рідного батька. Вигляд комісара зовнішно — це людина в фуражці, обовязково зі скіряною курткою та з наганом при боці, яким комісар вже неодній жертві пустив кулю зі заду в її лобину.

Так росла совєтська влада а з нею доля, сила та лиха опінія комісарів серед широких мас червоної Росії. Назва та образ комісаря викликували в першу чергу панічний страх, а згодом глибоке моральне обридження для влади, що поставила на сторожі права пролетаріяту нагай та скіряну куртку, безсердешний автомат.

Мінялися часи, мінялися люди, мінялися навіть способи правління червоним царством, але комісарі не змінялися. Вони були незмінно підпорою режіму. Тому оставали, не зважаючи на всі зміни. Так було аж до другої світової війни, аж доки російський мужик та міський пролетаріят не вийшли поза межі Совєтів та не побачили другого світа, „неволі капіталістичної" без комісарів.

Комісарі стали блíднути в очах мас, а ті, що ходили з Ґеорґієвським чи зі Суворовом на грудях, таки вже стали око в око відважніше дивитися совєтським всемогучим доси комісарам. В Совєтах прийшли душевні переміни в масах підданих. І комісар впав жертвою тих душевних перемін. Для заспокоєння мас та кляпи беспеченства перед можливим вибухом гніву народних мас, комісарі закінчили своє життя. Совєти, так як у людей буває, дістали вже міністрів замісць комісарів. Символ нелюдяности та садистичної брутальности — Совєтський Комісар — відійшов з того світа неазмітно на нічній сесії обидвох палат Верховного Совєту СССР.

Американська преса під датою 15. березня принесла такі новини з Москви: на спільнім засіданню обох палат Верховного Совєту СССР на внесення тов. Шверніка Совєт одноголосно змінив сталінську конституцію в цім напрямі, що найвищі урядники СССР мають відтепер називатися вже не народними комісарями, але прямо міністрами, навіть вже не народними. Предсідник Совєту Народних Комісарів має відтепер називатися предсідником Совєту Міністрів, містопредсідник Совєту Народних Комісарів відтепер буде зватися містопредсідником Совєту Міністрів. Такі самі постанови важні теж для народних комісарів союзних та автономних републик. Відтепер вони всі будуть називатися вже міністрами, а не комісарами.

Як далеко вдолину піде ще дальша касація назви комісарів невідомо, бо всі нижчі чини можна буде перезвати звичайним розпорядком міністра і до того не потреба зміни конституції окремою ухвалою Верховного Совєту. Чи зненавиджена народом назва комісар взагалі зникне зі словника совєтської адміністрації, чи лишиться вона ще для нижчих чинів, покищо невідомо. Можливо, що цю осоружну назву закинуло найвище начальство тільки відносно своїх власних чинів, полишаючи ще цю назву комісара для нижчих чинів, на пострах мас та для утримання пролетарської дисципліни. Можливо одначе, що назва комісар, з якою маси в Совєтах та в сусідних країнах, що мали те нещастя стрінутися око в око, зникне взагалі зі совєтського словника та лишиться вже тільки як історична назва з часів революції.

А проте інтересне, чому большевицька верхівка втікає від назви комісар, а приймає буржуазну назву міністер. Річ природна, що не в назві лежить істота річи, бо тип кровожадного та брутального совєтського урядовця може так само добре скриватися під назвою комісара як і міністра. На заході, як для прикладу в Америці та в Англії понині немає назви міністер для найвищого державного урядовця в даній катеґорії адміністрації. Навпаки, там з б е р е г л и с я скромні назви секретарів а навіть підсекретарів, що мають за собою традицію в розвою адміністрації даної країни. І саме для традиції зберігається їх, хоч для прикладу такий американський секретар стану не є ніяким секретарем, а тільки стопроцентовим самостійним міністром.

Навпаки Совєти замісць зберегати назву, що пригадує їм революцію, що її щорічно обходять так торжественно, втікають від всего того, що пригадує революцію та повертають до більше блискучих установ, та назв, що радше мають звязок зі старими реакційними часами. Тов. Сталін перестав вже давно бути товаришем, а назвав себе маршалом. Колиж і маршалів намножилося як грибів по дощі, перезвав себе Ґенераліссімусом. Він замісць давної блюзи натягнув блискучий мундур ґенеральський, включно з давними царськими пагонами. Тепер залишили ще й назву комісарів та перезвали комісарів міністрами. Бувший товариш Сталін став тепер Предсідником Совєтів Міністрів СССР. І хотяй наділі в совєтській Росії небагато змінилося, то втеча від старих революційних назв вказує немов на почуття меншевартности доробкевичів, що нині заняли царський трон та крісла бувших царських міністрів.

Так як людина, що почуває в собі комплекс меншевартности, старається зовнішними титулами і позами надробляти та себе по свому переконанню підносити вище, так само совєтська влада комісарів. Всі ці Сталіни, Молотови, Кагановичі почуваються не в своїм середовищі. Тому вони хотять свою меншевартнісnть перед світом наробляти новими титулами, мундурами та назвами, такими, які є у буржуазії. Колиб вони почували дійсно свою рівність з міністрами інших країн, то саме тоді вони повинніб зберігати свої титули, набуті в часі революції, якщо вони її вважають дійсно за велику історичну подію.

Нинішна влада комісарів і перед своїми підданими і перед світом втікає від тих революційних назв, що з ними звязано так мало добра для народніх мас, а так багато терпінь внутрі Совєтського Союзу і так багато міжнародних заколотів заграницею. Тому комісарі стаючи міністрами і перед своїми підданими і перед заграницею хотять показати, що вони вже стали людьми та владою такою, яка у людей.

Дай Господи, щоби вони справді стали вже не комісарами в цім того слова важнім розумінню, а м і н і с т р а м и-л ю д ь м и.

„ГОЛОС КАРПАТОРОССА".

Москвофільська, філядельфійська „Правда" поміщує ще й тепер під повищим наголовком, що „Україна" це назва „надана польськими королями Малій Руси" і закидає Росії, що вона не подбала, щоби ця назва „ще при царях була стерта з мап і прогнана з усіх шкільних підручників і з літератури". Стаття намовляє, щоби всі „карпатороссі" підчинились „Великому Ґаспадіну, Патріярху всеї Руси"...

ФЕДОР КРУШИНСЬКИЙ

Я БАЧИВ НІМЕЧЧИНУ!

(Байки та дійсність про гітлерівщину)

12)

Але найголовніше, то як не на всі 100%, то для воєнного часу майже в тому розмірі, Гітлер й його партія здійснили основне завдання в державі, — справу шлунка: перед законом і в практичному життї всі німецькі шлунки мали рівні права! Це мало першорядне значіння для німецької влачі, хоч, зрештою, таке самісінке значіння має це питання по всьому світі, для всіх народів.

Надзвичайно сувора, як і треба, а в той же час гнучка й докладна, яб сказав майстерна система прохарчування, яка майже шість років функціонувала справно як годинник — мала вирішальний вплив на настрої широкої народньої маси, завойовуючи її цілковиту прихильність. Харчові картки були тією музикою, яка творила настрій для війни та програми Гітлера. Кожний німець — багатий, чи бідний, простий, чи шляхецького роду, старий, чи дитина — кожний мав рівну пайку, яка збільшувалась, чи мінялась, ніколи не зменшувалась, залежно від праці, віку й стану здоровля. Вже в першу Світову Війну існувала картковa система прохарчування, але вона була побудована на привілеях і не гарантувала біднішій клясі шматка хліба. Мій господар в Ольденбурґу, кравець, людина 77 років, так згадував її:

— Що не кажіть, але сьогодня є однакове право для всіх німців, у нас ніхто не вмре з голоду. Я тоді таксамо мав картки, але нічого не міг дістати. Багаті купували по 3 цетнари картоплі, чи борошна, або по 25 клґ. масла, чи цукру, добре заплативши, а я сидів з картками, але без цукру й масла. Ні, сьогодня багато краще, Гітлер нам багато доброго зробив...

Дійсно, тепер було інакше: кара смерти тому, хто продасть, чи вкраде, з метою спекуляції, а тюрма, чи концентрак для того, хто зїсть дві пайки, хоч би й найшовши чужу харчову картку та не віддавши її до харчового уряду.

Звичайно, існували й тепер тисячі доріг — обійти, чи порушити приписи й закони харчові: особисті звязки з селом, взаємні послуги між комерсантами й селянами, дарунки, спеціяльні приділи фабрикам і установам, які працювали на оборону, додатки партійним установам, але найбільшим джерелом незаконного прибутку харчового було окрадання чужинців, яке дало Німеччині міліони найзапекліших ворогів по всіх країнах Европи — ось ті криві стежки, якими обходилося, чи й ґвальтувалося закони в гітлерівській Німеччині, зокрема обкрадання чужинців навіть підтримувалось владою. Але поминаючи цей „лишок", кожний німець мав свою пайку та міг її купити своєчасно й дешево. Транспорт і розподіл харчових припасів осягав ідеальної справности. Життя було дуже дешеве, гріш стояв міцно та грошей люди мали більш, як подостатком. Перші роки війни військові хіба птичого молока бракувало, воно було надзвичайно упільговане, а за ним ішло робітництво й діти. Дітьми влада дуже щедро опікувалася.

Про те, як Гітлер і його партія зліквідували безробіття, давши кожному працю й шматок хліба — всі знають, хто читав міжнародню, чи німецьку пресу. Таксамо й вдержання вартости гроша та заборона спекуляції грішми й державними паперами мала велике значіння для стабілізації настрою й збільшення поваги влади. А виелімінування жидів з торговлі притягло все німецьке купецтво на бік Гітлера. Нарешті, будівництво шляхів, зокрема автострад, будування робітничих садиб з гарними, вигідними хатами, будування наймодерніших шкіл та дитячих садків, як і вивищення ролі матері та організація щирої опіки над дітьми, вагітними дівчатами й матерями взагалі — це були й для німців дуже поважні й яскраві здобутки, які перелічувати треба було дуже довго. Кращої влади німці в ту пору не бажали й собі не уявляли.

А що та влада нищила жидів, поляків, чи українців, або цих останніх мала вигубити доноги, з метою навіки заволодіти Україною; що вона намірюється підбити під німецький вплив цілу Европу, чи й ввесь світ; що вона на лютому морозі, в чистому полі, в снігу наказувала роздягати до сорочки сотні тисяч полонених червоної армії, щоб на них помститися за люту зиму на сході; що вона силою звозить до Німеччини міліони чужих робітників та окрадає їх, морить голодом і змушує тяжко на себе працювати, не забуваючи при тому й про організацію спеціяльних лягерів для „ліквідації" хорих, ослаблених і нездатних до праці — то цеж влада робить, значить, так треба робити в інтересах Німеччини, так робить Гітлер, все, що Гітлер наказував, чи робив, те було святе, в тому навіть сумніву не могло бути, що воно не на користь Німеччини й всіх німців.

— Для інтересів мого народу й Великонімеччини я можу брехати хоч би й перед цілим світом!...

Ось відки повстала й як справдилась байка про „бідний німецький нарід".

(Дальше буде).

КОЖНИЙ СВІДОМИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ І КАНАДІЙСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. Я ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

ВИСЛІД ПРАЦІ ДЕЛЕҐАТІВ, УРЯДНИКІВ І ЧЛЕНІВ У. Н. С.

ЩО ВЗЯЛИ УЧАСТЬ У ПЕРЕДКОНВЕНЦІЙНІЙ КАМПАНІЇ ЗА ПРИЄДНУВАННЯ НОВИХ ЧЛЕНІВ ВІД 1-го КВІТНЯ 1945 ДО 20-го БЕРЕЗНЯ 1946.

Число відд.	Назвища делеґатів, урядників або членів:	Число членів
1	Іван Чичила і Маланчук	4
1	Пилип Кулянда	4
1	Пилип Кулянда і Маланчук	5
1	Волтер Чернеґа	1
1	Конст. Ванцьо і Маланчук	1
2	Елізабет Сенкович	3
2	Еліз. Сенкович і Маланчук	8
3	М. Сухорський	1
5	Іван Сидор	2
5	Михайло Ґалан	1
5	Антін Климишин	1
7	Дмитро Капітула	6
7	Дм. Капітула і Маланчук	3
7	Андрій Капітула	6
7	Андрій Капітула і Маланчук	7
7	Петро Пухер	2
7	Петро Пухер і Маланчук	3
10	Д. Сидоряк	1
11	Теодор Волощук	3
11	Василь Романів	1
11	Петро Сцілений	1
14	Михайло Отрок	1
16	Анна Зедайко	2
16	Микола Москаль	1
20	Іван Крупка	2
21	Теодор Смик	1
22	Павло Каня	1
23	Анна Прискович	4
23	Іван Бінковський	1
24	Микола Щур	2
28	Іван Ґаліда	4
28	Микола Бабяк	4
29	Іван Малищак	1
31	Михаїл Томко і Маланчук	3
33	Анна Дзюрдзевич	5
34	Джійн Матух	1
36	Евдокія Ґеруля	2
36	Олена Скробач	5
37	Анна Погранична	1
38	Василь Нусь	6
38	Василь Нусь і Маланчук	6
39	Віктор Осухівський	4
39	Олекеа Шмокалюк	2
39	В. Осухівський і І. Пігуляк	1
39	О. Шмокалюк і Маланчук	1
39	В. Порциналюк і Маланчук	1
40	М. Вітковська і М. Навроцька	1
42	Андрій Ткачук	2
42	П. Ґулька і П. Головачук	2
45	Михайло Дубас	4
45	Микола Сенек	3
45	В. Стриковський	1
45	Д-р Е. Гарасим	1
46	Степан Матчак	1
47	Марія Заблоцька і Маланчук	29
48	Михайло Нагребецький	4
49	Николай Юречків	4
51	Іван Іваник	1
53	Павло Шпікула	5
53	Марія Малевич	3
53	Михайло Усик	2
53	Марія Корпа	1
55	А. Шандровський	3
[illegible]	Михайло Медвідь	1
57	Григорій Недельський	2
58	Антін Шанайда	3
58	А. Шанайда і Маланчук	8
58	М. Гумницький і Маланчук	3
58	І. Гербовий і Маланчук	2
59	Михайло Галькевич	5
61	Антін Скубяк	4
62	Михайло Черкас	4
63	Михайло Личак	10
63	М. Личак і М. Барна	2
63	Михайло Барна	2
63	Ольга Ріціґ	2
63	М. Личак і П. Тимчик	2
63	Дмитро Турко	2
63	М. Личак і І. Буряк	1
64	Іван Бурней	1
66	Кирило Верескля	2
66	Василь Дичко	2
67	Іван Пиріг	1
69	Евдокія Ликтей	1
70	Володимир Кушнір	2
75	Михайло Присташ	6
76	Петро Цап	1
78	Михайло Шайняк	2
78	М. Шайняк і Маланчук	1
80	Теодор Грицак	4
81	Йосиф Примак	1
83	Симеон Чорномаз	3
83	Михаїл Гриньків	1
83	Степан Тимчій	1
83	Павло Бабяк	1
84	Петро Дудко	8
85	Онуфрей Костюк	7
86	Павло Саламаха	6
87	Микола Трояновський	2
90	Іван Лупацій	7
90	Іван Лупацій і Маланчук	7
91	Василь Рудавський	3
91	Стефан Халупа	1
93	П. Бенковський	2
94	Волтер Крушельницький	8
94	Микола Машталер	8
94	Д-р А. Т. Кібзей	1
96	Дмитро Василик	1
97	Михайло Табачик	3
98	Іван Чорний	2
99	Юлія Коник	3
99	Петро Герман і Маланчук	6
100	Андрій Цебак	1
102	Дмитро Шмаґала	4
102	Микола Олексик	3
102	Микола Бусько	1
104	Гарасим Мисак	1
105	Дмитро Слободзян	3
105	Дмитро і Степан Слободян	1
105	Д. і Е. Слободян	1
105	М. Лопушанський і Слободян	1
106	Григорій Дацьків	5
112	Параня Різун	3
112	Катерина Ґабрівська	2
112	Д. Шмаґала	1
116	Павло Стадник	1
117	Тимко Ніньовський	3
117	Микола Чудакевич	1
120	Іван Манастирський	4
120	Олекса Ревт	2
121	Олекса Ґадз	5
122	Кароль Сідзінський	3
122	К. Сідзінський і Маланчук	1
123	Василь Бадан	4
124	Олександер Бала	1
125	Іванка Подола	3
125	Михайло Баран	1
127	П. Володка	4
127	Ілько Була	3
130	Михайло Коваль	4
130	Микола Козуля	3
130	Михайло Кравчук	2
130	Осип Марків	1
133	Микола Брунька	1
134	Розалія Жук	1
134	Анна Клим	1
136	Йосиф Сус	2
137	Михайло Колодруб	1
137	М. Колодруб і Маланчук	1
137	І. Ґабрілович і М. Колодруб	2
138	Семен Кунікевич	3
141	Йосиф Якіма	5
142	Петро Остапчук	10
142	П. Пілат і П. Остапчук	1
143	Олекса Левонюк	2
144	Михайло Федиський	5
145	Пилип Назарук	3
145	Гнат Ґуроль	1
146.	Панько Андруськів	1
146	Ольга Нахвостач	1
147	Іван Федорак	6
147	І. Федорак і І. Зазворський	13
147	І. Зазворський і Маланчук	3
147	Й. Матковський і А. Маланчук	6
149	Онуфрій Стецьків	2
150	О. Яремій і А. Маланчук	2
151	Анна Пипюк	4
151	Анна Пипюк і Маланчук	6
152	Іван Бакум	1
154	Олекса Фрицко	2
155	Михайло Чумер	10
155	Теодор Пізнак	3
155	Василь Дригинич	1
156	Павло Закорчемний	1
156	Василь Новак	1
160	Матвій Костишин	1
161	Йосиф Литвин	24
161	Андрій Дзюла	2
163	Дмитро Стриковський	6
163	Іван Потучко	1
163	Михайло Паранич	1
164	Петро Ґелетій	14
164	П. Ґелетій і Маланчук	1
164	Іван Роль	2
165	Марія Корнова	3
166	Дмитро Штоґрин	8
167	Дмитро Медецький	1
170	Теодор Наконечний	1
170	Іван Грабар	1
170	Осип Логин	2
171	Стела Раєн	1
173	Стефан Фіґун	1
175	Василь Бартош	2
176	Петро Бабяк	5
177	Стефан Саска	6
178	Микола Беднарчук	9
178	М. Беднарчук і Маланчук	9
178	Павло Хомяк	2
179	Михайло Паращак	2
180	Евгенія Пулк	3
180	Ґеновефа Зепко	3
181	Павло Казан	1
185	Марія Наконечна	1
186	Юлія Баволяк	3
186	Марія Кріль	1
191	Гр. Джинджиристий	2
191	Олекса Заяць	1
192	Матвій Політило	7
194	Петро Бартків	1
199	Йосиф Доскоч	1
199	Гр. Матурняк	1
200	Василь Ворґуль	3
200	Олександер Коцопій	3
201	Роман Тенетило	1
201	Р. Тенетило і Маланчук	3
202	М. Зановяк	1
204	Микола Близнак	66
204	М. Мурашко і Близнак	1
204	Гр. Бакуменко і Близнак	1
204	Т. Скульський і Близнак	1
204	Е. Ляхович і Близнак	1
206	Іван Кокольський	16
206	І. Кокольський і І. Околіта	5
207	Микола Рева	1
208	Яків Стадніp	2
213	Андрій Бирич	1
213	А. Бирич і Маланчук	1
215	Ілія Назар	2
217	Андрій Іванів	6
217	Іван Теребушка	1
218	Михайло Стахура	5
219	Андрій Мудровський	5
219	А. Мудровський і В. Клодницький	1
220	Петро Пуціло	1
221	Т. Шпікула	1
221	П. Васильовський	1
221	Михайло Баран	1
222	Олена Білик	1
223	Іван Чолей і Маланчук	8
226	Анна Сорохтей	3
227	Вол. Ціхон	1
229	Михайло Дутчак	2
230	Іван Павловський	30
232	Іван Пандрик	1
234	Степан Могила	3
238	Петро Мороз	4
238	Микола Давискиба	7
238	Григорій Костецький	3
239	Володимир Ґалан	3
242	Василь Найдух	6
242	В. Найдух і Маланчук	10
243	Василь Тупиця	1
245	Йосиф Квасний	2
246	Василь Сподарик	1
246	В. Сподарик і Маланчук	1
246	Гр. Притула і Маланчук	3
247	Петро Сас	1
248	М. Кобилянський	2
251	Йосиф Керук	2
252	Микола Батюк	4
254	Михайло Вовк	1
254	М. Тимчишин і А. Мельник	1
256	Теодор Навроцький	1
259	Іван Побуцький	6
259	Антін Партика	3
261	Нелі Аркатин	1
262	Олена Придун	5
265	Йосиф Коцюбка і Маланчук	5
266	Василь Труфин	5
268	Теодор Радинський	2
268	Леон Михалюк	1
270	Микола Пігура	3
270	М. Косоноцький і М. Пігура	1
273	Амелія Медвідь	1
274	П. Сильчак	2
275	Нестор Манорек	3
276	Михайло Фук	5
276	Теодор Судя	1
277	П. Курко	4
279	Микола Оленчук	1
280	Онуфрей Запоточний	3
281	Лев Бачинський	3
282	Катерина Лукач	2
283	Омелян Саварин	2
283	О. Саварин і Маланчук	7
283	Михайло Курій ст.	2
283	М. Курій і Маланчук	1
283	Теодор Олійник	1
283	М. Вальчинський і Маланчук	1
283	Андрій Шварик	2
286	Теодор Заканич	3
286	Василь Челак	3
286	Стефан Шимон	1
288	Михайло Брус	2
289	Вілем Гусар	3
290	Михаліна Іваник	2
291	Василь Гузіль	5
292	Павло Ващук	3
292	Д-р А. Кібзей	2
292	Іван Форись	1
293	Марія Демидчук	11
293	М. Демидчук і Маланчук	2
295	В. Пулк	1
296	М. Земледух	5
298	Йосиф Сидор	1
299	А. Коваль	1
299	І. Сидорович	1
300	Франко Кавчак	10
303	Анна Куземчак	5
304	С. Ваврів	3
305	Михайло Гентош	11
305	М. Гентош і Маланчук	2
309	Ева Кінаш	6
309	Олекса Варіян	1
312	В. Хміль	1
316	Іван Майка	10
316	Василь Іванців	1
318	Іван Брощак	1
318	Іван Брощак і А. Костів	1
318	Іван Брощак і Маланчук	7
319	Іван Вельґош	1
319	Юрій Вельґош і Маланчук	6
319	Яків Савчук і Маланчук	2
321	Волтер Люба	3
322	Йоанна Карач	3
324	Дітрік Слободян	6
324	Михайло Туркот	3
325	Петро Малицький	17
326	Микола Колодій	1
330	Микола Паламар	7
331	Антін Романюк	1
331	М. Ключка і Маланчук	3
332	Петро Венґрин	1
333	Іван Боберський	1
334	Морозович і Задорецький	5
335	Антін Бубен	2
336	Григорій Кісіль	6
338	о. Гр. Пипюк	2
339	Андрій Хромяк	2
341	Михайло Гладиш	15
341	Іван Стодольний	7
341	Олекса Червак	4
341	Богдан Зелений	1
341	Павло Дуда	1
342	Гр. Гайдук і Ів. Маркович	3
343	Софія Гервач	2
343	Катерина Сійлс	1
343	Ліна Пічак	1
343	Анна Кубарич	1
343	Анна Секель	1
347	Григорій Тимчій	4
347	Марія Горінь	1
348	Марія Періг	8
350	Марія Панасюк	2
350	Андрій Кругляк	1
350	Василь Блащук	1
350	Ілько Михайлишин	1
351	Іван Борак	2
353	Микола Василюк	1
353	Марія Василюк	1
355	Петро Занько	4
357	Андрій Возьний	2
357	А. Возьний і Маланчук	10
361	Іван Галичин	23
361	Петро Кучма	17
361	І. Галичин і П. Кучма	4
361	І. Галичин і Маланчук	2
361	Яків Воробець	3
361	Володимир Павлів	5
361	Ілія Гузар	3
361	П. Кучма і М. Малетич	1
361	Петро Свистун	3
361	Мартин Малетич	1
361	Микола Левкович	1
361	Онуфрей Балас	1
361	Михайло Олексів	1
362	Н. Васюрко	3
364	Анна Сподар	5
364	Стефан Чорній	2
365	Михайло Руднянин	1
365	М. Руднянин і Маланчук	1
365	М. Кашицький і Маланчук	5
367	Йосиф Сеймор	1
367	Антін Бабій	1
367	Михайло Мельник	1
367	Василь Пристайко	1
367	Василь Бабій	1
369	Марія Новацька	8
369	Ігнатій Климишин	2
369	Михайло Куба	2
369	М. Новацька і Маланчук	2
369	М. Куба і Маланчук	2
369	І. Климишин і Маланчук	6
370	Михайло Сампара	5
370	Кость Марущак	3
371	Ю. Баранюк і О. Паньків	5
372	Юліян Голинський	1
372	Осип Ярема	1
373	Анна Ґромоцька	3
374	А. Гарматюк і Маланчук	4
374	Е. Чопик і Маланчук	3
375	Іван Харамбура	7
375	Олександер Яремко	2
379	Василь Пилипів	2
379	Анна Дмитро	1
383	Йосиф Муц	3
383	Іван Ґрудзінський	2
385	Олекса Козак	7
386	Олекса Попів	1
386	Андрій Щерба	2
388	о. Омелян Мицик	3
389	Стенлей Теслюк	12
390	Іван Буґрин	5
390	Данило Буґрин	1
395	Іван Ячишин	1
397	Олена Штогрин	2
397	О. Штоґрин і О. Стасюк	6
403	Іван Піш	2
405	Іван Леґус	2
406	Андрій Тарас	3
408	Пилип Демкович	2
409	Марія Гришко	2
412	М. Ткач і Маланчук	7
413	Юлія Юревич	11
414	Софія Брезіцька	6
421	Йосиф Шеремета	1
426	Ваврик Солоп	1
426	М. Комарницький	1
427	Пилип Цибуляк	6
428	Я. Трембач	4
428	Френк Ґала	2
429	о. М. Кашуба і Маланчук	1
433	К. Шинкар	3
435	Степан Курляк	2
435	Анна Васильків	1
441	Михайло Лисий	9
441	Степан Боровець	4
442	Мартин Шишка	1
442	Василь Шишка	1
444	Іван Кузь	1
445	Степан Бабій	2
446	Д. Фенюк	4
446	В. Несторовський	2
448	Андрій Тарас	1
451	Ю. Омельченко	1
452	Марія Білик	2
454	Стела Фурман	1
455	Стефанія Галичин	1
456	В. Воркевич	1
457	Андрій Стельмах	1
458	Михайло Сенюк	4
459	Анастазія Лобур	1
461	Юрій Демедюк	12
464	Микола Сенишин	8
469	Іван Косар	2
469	Петро Петрушинський	2
473	Осип Чайківський	3
478	Петро Петрушинський	3
478	В. Ґодованський	1

ОРҐАНІЗАТОРИ У. Н. С.:

Дмитро Білецький	330
Володимир Гірняк	320

Зорганізував сам і з відділовими урядниками:

Антін Маланчук	265

Д-р Іван Чинченко. (З Полтавщини, Україна).

Перша советська окупація Галичини (1939-1941)

(Надіслане до „Свободи" з Европи).

III.

Перша сов. окуп. Галичини

Страшною подією було вивезення на Сибір осадників, як польських так і українців — заможних господарів. Десь вкінці грудня 1939 року з міст на села повиїзджали всі комуністи, комсомольці, а як виявилося потім, для вивезення осадників. Технічно переводилося такі до призначеного господаря, як добре смеркло, зявлялося кілька осіб, комуніст, військовий, комсомолець, поліціянт (міліціянт) і хтось із місцевих большевиків. Вони заявляли господареві, щоб збирався з усією родиною, на ранок буде вивезений. Все майно залишається державі. На ранок вивозили до найближчих залізничих стацій, де вантажили до товарових вагонів, які не опалювалися, а як на біду, були великі морози, бо доходили до 30° Цельзія. Багато дітей у ваґонах позамерзало і їх напів-божевільні матері повикидали з ваґонів у сніг, підчас руху потягів. Весною ці люди писали листи з Сибіру та Казакстану: і благали, пришліть або хліба, або отрути.

Друга кампанія масових арештів переважно військових поляків була переведена в кінці січня 1940 року. Десятки тисяч людей — мужчин заарештовано, і вони безслідно зникли. Тікати за кордон було вже абсолютно неможливо, бо кордон так був обставлений, що собака пробратися не могла. На весні 1940 вивезено десятки тисяч заможних селян „куркулів" на Сибір і Казакстан. В літку селяни (мужчини) в хатах і на подвірі не спали, а наніч ішли в поле. Нарід не знав, де і в кого шукати рятунку і цей рятунок знайшов в церкві. Церкви, як у містах, так і по селах, були переповнені вірними, як дорослими, так і молоддю. До церкви пішли колишні радикали, а комуністи, приглянувшись до того всього не захотіли бути комуністами. Большевики своїм „соціялізмом на практиці" вилікували їх від тієї „хороби на комунізм". Багато кол. місцевих комуністів так само заарештовано.

Ціни на продукти большевики встановили свої, а також аплатню робітникам і службовцям так, як одержували робітники і службовці в Сов. Союзі. Напр. некваліфікований робітник одержував 120 карб. на місяць. Кільо білого хліба коштувало 2 карб і 20 коп. Отже, коли робітник мав сімю з 3 осіб, то його місячної платні ледви вистарчилоб на хліб. Всі жили на рахунок того, що продавали свої річи: одяг, взуття, годинники і подібні річі. Ціни на одяг і взуття були неймовірно високі. Вбрання з поганого советського сукна коштувало 720—900 карбов. мешти 250 карб. Як міг жити той робітник і службовець, що побирав 120 карб. платні на місяць? Нарід не знав, що робити.

Вкінці 1939 року багато вивезено робітників (за згодою останніх) на працю в сов. Росію, і в Донбас в Україну. Взимку і влітку 1940 року всі повтікали назад, побачивши ту біду і жах, в якій жили робітники „щасливої і заможної" країни. Влітку 1940 року у Львові заарештовано багато ґімназійної молоді. Особливо відомі стали два закриті процеси. (Всіх політичних судили „трійки" виключно при закритих дверях). Це був процес „62" і „90". Так засуджували до розстрілу молодих юнаків і юначок, за те, що вони за Польщі належали до націоналістичних орґанізацій!

Дуже хоробро тримали себе діти на суді, заявляючи, що „ми вас ненавидимо" і інше. І багато з тих, що приїхали, „розложилося". Побачили, як жили робітники, селяни, інтеліґенція в кол. злиденній Польщі, а що писали газети. Яка брехня і облуда. В самому Львові заарештовано і розстріляно 103 комуністів за „український буржуазний націоналізм". Багато з тих, що приїхали в Галичину і на Волинь ярими комуністами і комсомольцями, стали українськими націоналістами, і дуже багато колишніх комсомольців і партійців пішли до української повстанської армії, що боролась як проти німців, так і проти большевиків.

Навесні 1941 року проходили жахливі події. Вивозили всіх тих, у кого мужчину заарештовано, у кого хтось із родини втік на захід, хто листи одержував зза кордону, всі „помандрували" на Сибір і Казакстан.

В сільських крамницях товарів і продуктів не стало. Селянин не мав чим посолити борщу і вночі засвітити в хаті (не було сірників і нафти), зате полички в крамницях гнулися від фляшок з горівкою. Населенню нічого не залишалося робити, як пити горівку. Своє горе селянин заливав горівкою. Нарід був засуджений на деґенерацію.

З весни 1941 року селян під примусом почали заганяти в колгоспи, а як не хотіли йти до колгоспу, як упиралися, то живий жаль було дивитися. Пригадав я собі, як переводили колективізацію в Україні в 1929-30 роках. Моторошно стало. Що чекає цього безталанного галицького селянина, який жаль. Так хотілося того селянина-працівника обняти і розцілувати. „Неба прихилив би я йому" та не моя сила. А всі большевицькі газети галасують, що селяни з Галичини хотять позбутися нужди і масово пишуться до колгоспів. Яке лицемірство! Це просто моральне катування людини.

Нарешті німецько-російська війна в червні 1941 року. Через тиждень большевикі війська залишили Львів. Нарід линув до вязниць. Подібної жахливої картини ще світ не бачив. В 4 вязницях Львова, за приблизними підрахунками було 12,000 трупів помордованих. Тут можна було бачити і священика розпятого на стіні і жінку з відрізаними грудьми, і дитину (народжену в тюрмі) приколену баґнетами до стіни. Познаходили і ями переповнені трупами і залиті вапном. 300 осіб живцем замуровані, а з них ще шість було живих. Такі картини можна було бачити в кожному місті і містечку Галичини і Волині.

Як що шановний читач може не повірити правдивості цих рядків (а дійсно повірити тяжко), **то прошу повірити мені, що це лише здебільша описано. Тепер може стане зрозумілим нашим братам за океаном і взагалі всьому гуманному і цивілізованому світові, чому втікли ми з рідних земель і поневіряємося на чужині. Тепер Вам усім, хто буде читати ці рядки, стане зрозумілим, чому большевики намагаються всіх втікачів завернути до Росії. Втікачі знають і пережили той жах большевизму і перед світом можуть бути проти них живими свідками.**

(Кінець).

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ДІТРОЙТ, МІШ.

Збори Клюбу.

Річні збори Українського Американського Політичного Клюбу на Вест Сайд Дітройту відбулися 19. січня 1946. По зборах відбулася спільна вечера членів, на якій незабули на українських скитальців, бо зібрано 445.60. Гроші доручено скарбникови п. Заблоцькому. Жертводавці такі:

По $5: П. Гардій і Бажанів; А. Жлан $3; по $2: І. Ґрошко і о. С. Побуцький; по $1: В. Бродяк, М. Гладій, О. Кляга, В. Седляр, М. Ших, І. Медвідь, С. Періжок, О. Штик, Черевешко, Слупецький, Т. Медвідь, С. Ґава, Животко, Сурецький, А. Гловер, Кривоніс, Й. Евдніш, Ратушняк, І. Михайлюк, В. Яворський, А. Білик, А. Базюк, Торський, Ф. Гузіль, Билей, Небоженко; дрібними $2.60.

Н. Небоженко, рек. секр.

—o—

БРОНКС, Н. Й.

З вінчання на скитальців.

Дня 26. січня 1946 відбулося вінчання Олі Стецик з Стефаном Бронським, в українській греко-католицькій церкві св. Покрови в Бронксі. Ве-Шлюбної церемонії довершили оо. Василіяни: Петро Гевко, Хемій і Дидик, а весільна забава відбулась в Вебстер Галі в Менгетен.

На забаву прибула родина молодої і молодого, а також велике число гостей. Священики відмовили молитву, по обіді відспівано „Многая Літа", а відтак забрав голос о. Хемій і горячими словами промовив до зібраних гостей про наших братів і сестер, що терплять голод і холод і що ворог попалив усьо добро, а скитальці по чужині просять від нас помочи.

На зазив Отця дві паночки, Анна Сеньківська і Настя Яремович, перейшли поміж гостей і зібрали жертву в сумі $56.50, а тато молодої В. Стецик доложив $3.50 і це зробило суму $60.

Всі гроші вислані до Українського Допомогового Комітету в Філядельфії через Обєднаний Комітет у Ню Йорку. Всім жертводавцям велике спасибі за жертву.

І. Плевак.

ВИЛМИНГТОН, ДЕЛ.

Щедрівка на допомогову акцію.

Український Горожанський Клюб, як і всі інші наші установи по громадах, відчуває недолю наших рідних братів та сестер по тім боці океану й тому від себе причинився до допомогової акції. Клюб вислав по щедрівці своїх членів. Пішли по хатах самі ветерани, які щойно повернулися з війни. На заклик місцевого пароха о. Махника, в церкві, з поясненням конечности помогти нашим рідним, люди прихильно віднеслися до щедрівки і радо приняли хлопців по своїх хатах. Громадяни зрозуміли теж посвяту цих ветеранів і дякували їм за їхню працю.

Із щедрівки прийшло в такий спосіб $116, а Клюб з каси виасигнував $50, разом прийшло $166.

Григорій Косовський.

—o—

КЛІВЛЕНД, О.

З родинного свята на народні цілі.

Дня 10. лютого родина громадян Муралів влаштувала срібний ювилей подружжя пані Катерині Мураль та її мужеви, що є членами У. Н. Союзу. Ювилятка є предсідницею відділу 30 С. У. А. Зібралось в салі У. Н. Дому до 300 осіб. Вечеру започаткував многолітствієм п. Михайло Яворський. Промовляли з родини і гості. На вечеру прибула дочка з Каледжу в Коломбос, Огайо, а син, лютенант в армії, ще далі в службі й не міг прибути. Про милій забаві не забули зібрані на добрі цілі. По промові п. Миколи Задорецького зібрано $45, з чого призначено $10 на жіночу пресу, а $35 на скитальців і вислано до Зл. У. А Д. Комітету в Ділядельфії.

Софія Лазука.

В кожній українській хаті повинен знаходитися часопис „Свобода".

ЖЕРТВИ НА ПРАЦЮ УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ

На цілі Конгресового Комітету жертвували: Тов. Сокіл, від. 336 У. Н. Союзу з Клівленд, О., $25; Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 176 У. Н. Союзу з Шікаго, Ілл., $25.

Шукають своїх рідних

ГРУПА В.

УВАГА: Пишучи до Укр. Доп. Комітету, проситься з початком листа подати, в якій групі і під яким числом є дана особа.

* * *

109. Луцишин Ярослав шукає Луцишина брата, Рачок Анастазію та Варвару.

110. Шагай Мирослав з с. Жукова, пов. Бережани, шукає Миськова Гринька з с. Жукова, пов. Бережани.

111. Широкий Петро із с. Рудники, пов. Підгайці пошукує Ключинську Матрону та Малярського Константина.

12. Лясковський - Коломиєць Антін шукає Маника Дмитра з с. Сольоньова, волость Теслучів, Дубно на Волині.

113. М. Демків шукає О. Миколу Демкова із Филядельфії, Марію Станицьку із Бруклина, Н. Й.

114. Сини Степана і Гната Дацка, шукають Миколу Мандзія із села Ремежовець, пов. Золочів.

115 Микола Матвійчук із с. Лиського Полесі, пов. Кобрин, почта Тевле, пошукує брата Григорія Матвійчука, котрий мешкає недалкео Вінніпеґу.

116. Зарічний Василь, внук Костіва Василя із с. Шпиколоси, шукає стрийка Костіва Миколу із с. Шпиколоси, пов. Золочів, ЗУЗ, який виїхав до Америки перед першою світовою війною і перебував в місті Дітройті або в околиці.

117. Отець Евтимій Мельничук шукає о. Теодора Коцябу і о. Григорія Теплого в Канаді, родом з Галичини.

119. Евгенія Гавриляк, родом з Волчуків, дочка Теодора, шукає Михайла Гавриляка із Волчук, який жив у Сидней, Канада.

121. Гриць Сіромський, с. Антона, родом з Волчук, шукає брата Йосифа Сіромськгоо, ур. в с. Волчгуки, пов. Городок, Івана Заяця з Конопниці.

122. Анастазія Оленин, дочка Теодора, замужна Данилів, шукає братів Петра і Миколу Оленика, родом з Волчук, пов. Городок.

123. Василь Данилів з Поточан, шукає брата Миколу Гожоо і сестру Емілію Гожу з Поточан, пов. Зборів.

124. Ілько Дуда, син Теодора, з Верхні шукає стрийка Василя Дуду, род. з Верхні, пов. Калуш.

124. Микола Рибка, с. Гриньки, із с. Шпиколоси, пов. Золочів, шукає Федунчака Михайла, двоерідного брата із с. Шпиколос, пов. Золочів, який виїхав в 1927 р. до Канади і жив в околиці Монтреалю.

125. Никола Чепак шукає Чепака Василя, Олексу і Анну із с. Шпиколос, пов. Золочів.

126. Василь Лабаш, с. Михайла шукає Ковальського Василя, с. Цвана, зі с. Шпиколос, п. Золочів, який виїхав до Канади і перебував в околиці Монтреалю.

127. Василь Смерека шукає Смереку Антона, ур. в Ремізівцях, пов. Золочів, син Семка і Марії.

129. Василь Дутка шукає батька Івана Дутку в Гефорд, Саскачеван, Канада.

130. А. Серебренко шукає сина в Ріо де Жанейро, Бразилія, який працював інжиніром в металюрґічній фірмі.

131. Андрій Семенович шукає брата Онуфрія Беремчука із Бруклина, Н. Й.

132. Кость Мигаль шукає кревняка Івана Палка із с. Себечів, пов. Сокаль, Івана Баса, Івана Манькута, Всиля Павлюка. Виїхали до Канади около 1928 р.

133. Іван Хортин гімназ. проф. родом з Кіцманя, Буковина, шукає первих братів і вуйків у Канаді і Америці: Володимира Гнідого, Степана, Евгена.

134. Микола Волощук з Поточиськ, Городенка, шукає свого стрия Тому Білинського із Форт Виллям, Онт., та стрия Миколу Білинського із Содбур, Онт.

135. Інж. Степан Ґеник-Березовський із Коломиї, шукає тіточного брата батька Івана Ґеника, що жив у Маркорі, Саск., і брата бабуні Миколу Романчина, який жив у Ґленборт, Саск., також дальшого кревного Миколу Пригроцького, що жив у Фишер Бренч, Ман.

136 .136. Василь Процюк із Поточиськ, пов. Городенка, шукає брата Михайла Процюка, що жив у Содбурах, Онт., стрия Якова Процюка, що жив у Торонті та стрия Прокопа Сіроту, із Вест Форт Вилліяму, Онт.

137. Василь Іськів із Більча, пов. Дрогобич, шукає своїх рідних в Канаді.

138. Чернега Володимир шукає брата Івана Балдазаровича та сестру Катерину Есар.

139. Д-р мед. Кухаришин Николай із Зубова, пов. Теребовля, шукає сестру Теклю Зарицьку, тепер замужна, що жила в Ню Йорку, брата Миколу Кухаришина, тіточних братів і товаришів у Канаді і Америці, а саме: інж. Адама Семкова, Анну Семків, Карла Скрепковича, інж. Одаренка, Павла Борецького.

140. Ґвген Менсцінський із Крецова, пов. Добромиль, шукає брата свого шваґра Дм. Шміґельського з Клівленд, О., і Пилипа Фурла з Канади або Америки.

141. Білик Софія шукає Хаврону Анастазію, родом із Зіболок, пов. Куликів-Жовква, яка тепер живе у Вінніпегу в Канаді, Романюка Дмитра, родом з с. Городище Мале, Заліся, Тернопіль, Галичина.

142. Проф. Лев Крипякевич і його жена Текля Николая Сеньшина і Катерину Марущак, замешкалих в Ню Йорку. П-ні Крепякевич шукає свою кузину Анну Баліцьку, яка походить із Раю біля Бережан, а тепер мешкає в Ню Йорку.

143. Гатаман Василь із с. Тлудова, пов. Рівне, Волинь, шукає брата Гаврила Яремчука, який виїхав до Арґентини в 1929 р.

144. Іван Глушко з с. Залукви, пов. Станиславів, (шваґер) пошукує Анастазію Задирко, з дому Шикета.

145. Іван Петришин, син Вавриха, з с. Дорофіївка, пов. Скалат, шукає Івана Петришина з с. Староміщини, пов. Скалат.

146. Лащукевич Леонтій з Камінки Струмилової, шукає Лащукевича Григорія, з Камінки Струмилової.

147. Стефан Лисневич з жінкою і донечкою, шукає батька Івана Лисневича, з с. Дусанів, пов. Перемишляни.

148. Дмитро Дністрянський, шукає брата Івана Дністрянського з села Дністрика Дубового, Галичина.

149. Григорій Литвин син Стефана і Софії з с. Лукавця, Галичина, шукає Миколу і Івана Злонкевича.

150. Грудень Михайло, син Стефана і Катерини з с. Люблинець, шукає Дмитра Колегу.

151. Дмитро Дністрянський з села Дністрик Дубовий, шукає Катерину Рудий з дому Дністрянська.

152. Стефан Чорний шукає батька Івана Чорного з с. Хоростків, пов. Тернопіль.

153. Явний Іван з с. Моршин, шукає вуйка Ільницького Івана.

154. Олександер Веселий з Дрогобича, шукає Німиловича Мирослава з м. Стрия.

155. Біловус Іван, син Катерини Пусярської шукає діда Пусярського Франка з с. Смереків, пов. Жовква.

156. Штень Зенон з Долини, син Володимира, шукає стрийка Штеня Миколу.

157. Медвідь Кирило, син Осипа та Михайлини з с. Долини, шукає вуйка Ільницького Кароля.

Всіх пошукуваних проситься голоситись подаючи групу і число до:

United Ukrainian American Relief Committee
P. O. Box 1661
Philadelphia 5, Pa., U. S. A.

ПОШУКУЮТЬ

Марія Мороз пошукує тітки і дядька **Данила і Зоськи Козак,** тітка з села Красноселець; дядько з села Обляяки, повіт Збараж, живуть десь в Америці. Хто би знав про них, або вони самі, прошу зголоситись на адресу: 55-7

MARY MOROZ,
287 Pritchard Ave.,
Winnipeg, Man., Canada.

ЛЕМКИ ЗО ЖДАНІ, горлицького повіту! Я, Ваша довголітна учителька, **Агафія Сайферт,** із трьома дітьми — Стефою, Мірком і Даркою, є тепер в таборі в Баварії. — Всіх Вас, мої дорогі бувші школярі, дуже прошу відізватись до мене. Моя адреса:

AHAFIA SEIFERT,
Bayreuth Camp D. P.
Oberpfalz, Bayern, Germany.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 19. березня 1946 р. помер у 31. році життя

МИХАЙЛО КОБИЛИНСЬКИЙ

Покійний був ветераном II. Світової Війни. Був щирим американським українцем, брав живу участь у народних і товариських справах.

Тлінні останки Покійного зложені в погребовім заведенні п. Євусяка, 34 East 25 St., Bayonne. Похорон відбудеться в суботу, 23. березня, в 9:30 рано до української прав. церкви на 22 ул.

Просимо всіх членів і члениць Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 281 У. Н. Союзу, прийти на означений час. — В. Й. П.!

Л. Бачинський, секр.

УВАГА! ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

СТАРАННЯМ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛЬНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ, ПРИ УЧАСТИ ХОРУ ТОВ. БОЯН, при українській церкві св. Володимира

відбудеться

В НЕДІЛЮ, 24, БЕРЕЗНЯ (MARCH 24, 1946)
В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,
214-216 Фултон ул. Елізабет, Н. Дж.

КОНЦЕРТ В ЧЕСТЬ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Початок у годині 7-мій ввечір **Вступ 35 центів.**

В програму концерту входять: хорові пісні під проводом М. Ядловського, вокальні соля Петра Ординського, при піяні пані М. Шумейко. Святочний реферат виголосить всч. о. Лев Чапельський.

На цей святочний концерт запрощуємо все українське громадянство з Елізабету і околиці. **Комітет.**

ПОЗІР! МІКІЗРАКС, ПА.! ПОЗІР!

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА ПРЕСВ. ДІВИ МАРІЇ В МІКІЗРАКС, ПА.

влаштовує

СВЯТО ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

В НЕДІЛЮ, 24, БЕРЕЗНЯ (MARCH 24, 1946)

Свято пічнеться **Панахидою в церкві, в годині 3. попол. Концерт в сали У. Н. Дому в 4. годині попол.**

Святочну промову виголосить **д-р Лука Мишуга. Хор** під проводом **Даниїла Андрейчина** відспіває концертові пісні. Просимо всіх українців з Мікізракс і околиці прийти на це свято. Вступ 50 центів. 56,7

НЮАРК, Н. ДЖ.!

КАМПАНІЯ НА ДОПОМОГУ УКРАЇНСЬКИМ ЖЕРТВАМ ВІЙНИ.

Громадяни! Поміч скитальцям це перший обовязок нас усіх. Поможіть своїми жертвами якнайскорше, щоб врятувати життя тисячам наших братів і сестер та їхніх дітей. Кожний свідомий американський українець обовязково повинен бути членом допомогової акції. **Тільки пять долярів на один рік!**

Коли до Вашої хати загостять колекторки, не випускайте їх з порожними руками. **Комітет місцевий постановив зібрати в місяці квітні 500 членів.** В цій справі просимо **делегатів і делегаток всіх товариств, братств і сестрицтв, щоб без проволоки прийшли на**

засідання

В ПОНЕДІЛОК, 1. КВІТНЯ 1946 Р. ДО УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕНТРАЛІ, 180 WILLIAM ST., NEWARK, N. J., в годині 8. ввечір.

В. Хома, В. Салабун, А. Соколовська.

ТАРЗАН, ч. 1350. Почалася подорож.



Джако дбайливо обгорнув Петруся в коцик.

і захоронивши дитину від галузок, Джако пустився до своєї печерної хати.

Та один кінець коцика зачепився за тернину і в ньому продерлася дірка...

а тоді один жемчуґ, який був зашитий в коцику матірю Петруся, упав на землю. Так розпочався діямантовий слід.